

บทที่ 3

วิธีดำเนินโครงการ

โครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมพร มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย ก่อนและหลังการอบรม และเปรียบเทียบบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ และตามการรับรู้ของตนเอง ก่อนและหลังเข้าโครงการอบรม

ประชากร

1. พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมพรที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอย่างน้อย 1 ปี ประกอบด้วยงานห้องคลอด หน่วยอภิบาลทารกแรกคลอด หอผู้ป่วยมีเวชหอผู้ป่วยหลังคลอด หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย หอผู้ป่วยศัลยกรรมอุบัติเหตุ หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกชาย หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกหญิง หอผู้ป่วยพิเศษศัลยกรรม หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม หอผู้ป่วยหนัก หอผู้ป่วยพิเศษสงฆ์ หอผู้ป่วยพิเศษเฉลิมพระเกียรติ งานผู้ป่วยหนัก งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน งานวิสัญญีพยาบาล จำนวน 19 คน

2. พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลประจำการหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมพร และปฏิบัติงานร่วมกับหัวหน้าหอผู้ป่วยที่เข้าโครงการอบรม ไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างคือหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นจำนวนประชากร จำนวน 19 คน
2. พยาบาลประจำการกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากร โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร YSMANE (1970 : 580-581 อ้างถึงในประคอง กรรณสูตร ,2542:10-11) โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ .05 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 109 คน
 - 2.2 ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

โดยแบ่งจำนวนพยาบาลประจำการตามหอผู้ป่วย โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ให้ครบตามจำนวนสัดส่วนที่คำนวณจากพยาบาลแต่ละหอผู้ป่วย รวมทั้งหมด 109 คน ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยงาน	จำนวนพยาบาลประจำการ	จำนวนที่เก็บ
1. ห้องคลอด	8	6
2. หออภิบาลทารกแรกคลอด	7	5
3. นรีเวช	7	5
4. หลังคลอด	6	5
5. ศัลยกรรมอุบัติเหตุ	8	6
6. วิสัญญีพยาบาล	11	8
7. ศัลยกรรมกระดูกหญิง	5	4
8. ศัลยกรรมกระดูกชาย	5	4
9. พิเศษศัลยกรรม	7	5
10. ศัลยกรรมชาย	7	5
11. อายุรกรรมชาย	10	7
12. ศัลยกรรมหญิง	5	4
13. อายุรกรรมหญิง	9	6
14. กุมารเวชกรรม	7	5
15. อาคารเฉลิมพระเกียรติ	6	5
16. สงฆ์	5	4
17. ห้องผู้ป่วยหนัก	12	8
18. งานผู้ป่วยนอก	16	11
19. อุบัติเหตุและฉุกเฉิน	9	6
รวม	150	109

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้มี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการมี 2 ชุดคือ
 - 1.1 หลักสูตรการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย
 - 1.2 คู่มือการอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ชุด คือ
 - 2.1 แบบทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย
 - 2.2 แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง
 - 2.3 แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ

วิธีการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ชุดที่ 1 หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่ผู้ดำเนินโครงการสร้างขึ้นเองจากแนวคิดของสมยศ นาวิกาน (2545) และ Australian Institute of Management (1991) ร่วมกับการศึกษาวารสาร วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัยต่างๆ โดยมีโครงสร้างของหลักสูตร 2 ส่วน คือ

1. ส่วนของความรู้พื้นฐาน เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยเนื้อหาในเรื่องของความหมาย แนวคิดพื้นฐาน ความสำคัญ ประโยชน์ อุปสรรค และบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยในการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม
2. ส่วนของการฝึกปฏิบัติบทบาทในการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด และความรู้จากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับโรงพยาบาลชุมพร
2. เลือกวิธีการอบรมและสื่อการสอนที่ใช้ในการอบรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรการอบรมโดยใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยการบรรยาย ทำกิจกรรมกลุ่ม ร่วมอภิปราย และฝึกปฏิบัติ
3. นำหลักสูตรที่สร้างขึ้น ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้
4. ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ โดยนำหลักสูตรการอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยยึดถือความเห็นตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 ท่านปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาจากนั้นนำหลักสูตรนี้ไปติดต่อรายละเอียดการสอนกับวิทยากร ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว

ชุดที่ 2 คู่มือการอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ผู้ศึกษาสร้างคู่มือการอบรม โดยการศึกษาจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดอบรม โดยครอบคลุมเนื้อหา กิจกรรมของการจัดอบรมประกอบด้วย โครงสร้างอบรม แผนบันทึกการสอน เนื้อหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ความหมาย แนวคิดพื้นฐาน ความสำคัญ ประโยชน์ อุปสรรค การจัดจัดทำอุปสรรค วิธีการที่ให้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วม บทบาทของผู้บริหาร การนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในหน่วยงาน และขั้นตอนในการดำเนินการการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ชุดที่ 3 แบบทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย สร้างจากเนื้อหาตามโปรแกรมการอบรมประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ ประกอบด้วยอายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ลักษณะคำถาม ชนิดเติมคำตอบและเลือกตอบในแต่ละข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ผู้ดำเนินโครงการสร้างขึ้นตามแนวคิดของ สมยศ นาวิกาน (2545) ในเรื่องความหมาย แนวคิด ความสำคัญ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประโยชน์ อุปสรรคและแนวทางในการกำจัดอุปสรรค ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 17 ข้อ บทบาทของผู้บริหารในการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดของ Australian Institute of Management (1991) และเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย บทบาทด้านการส่งเสริมการติดต่อสื่อสาร การสนับสนุน การกำหนดเป้าหมายและการดำเนินการให้ไปถึงเป้าหมายการทำให้ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง การให้ผลตอบแทนและการชื่นชมการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 13 ข้อ

ลักษณะแบบทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นลักษณะคำถามแบบปรนัย แต่ละคำถามจะมีตัวเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีข้อถูกเพียง 1 ข้อ ตอบถูกจะได้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดจะได้ข้อละ 0 คะแนน มีข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ

หลังการปรับแก้และตัดข้อคำถามเหลือ 24 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ของ Benjamin S. Bloom (1971) โดยแบ่งระดับความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับดี มีคะแนนมากกว่า ร้อยละ 80 หรือ คะแนน 19 ขึ้นไป

ระดับปานกลาง มีคะแนนระหว่าง ร้อยละ 60-80 หรือ 14 - 18 คะแนน

ระดับต่ำ มีคะแนนน้อยกว่า ร้อยละ 60 หรือ น้อยกว่า 14 คะแนน

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ผู้ศึกษาสร้างแบบทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเนื้อหาการอบรม ได้ข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ นำแบบสอบถามที่เกิดขึ้นภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุม ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงการใช้ภาษา โดยยึดหลักความเห็นตรงกับของผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 ท่าน ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การหาอำนาจจำแนกและความยากง่ายของเครื่องมือ นำแบบทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) เพื่อหาอำนาจจำแนก (Discrimination power) และความยากง่าย (Difficulty) โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป เกณฑ์ดัชนีความยากง่ายระหว่าง .20 -.80 (บุญใจ ศรีสถิตยน์รากร, 2544) โดยตัดข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกดังกล่าวออกเหลือข้อคำถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ 24 ข้อ ได้ค่าดัชนีอำนาจจำแนกและค่าดัชนีความยากง่าย .51 และค่าดัชนีอำนาจจำแนก .34 วิเคราะห์ตามรายข้อได้ดังนี้

ค่าดัชนีความยากง่าย (P_i) แสดงค่าดัชนีอำนาจจำแนก (r_i) ของแบบทดสอบความรู้เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย

ตารางที่ 2 แสดงค่าดัชนีความยากง่าย และค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

ข้อที่	P_i	r_i	ข้อที่	P_i	r_i
1	.5	.5	16	.31	.37
2	.25	.25	18	.37	.25
3	.81	.12	19	.25	.25
4	.31	.37	20	.62	.25
5	.68	.37	21	.75	.50
6	.43	.37	23	.62	.50
7	.93	.12	24	.8	.12
10	.43	.37	25	.43	.12
11	.43	.12	26	.43	.62
12	.43	.37	28	.25	.50
13	.37	.50	29	.87	.25
14	.43	.62	30	.62	.25
			รวม 24 ข้อ	.51	.34

3. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้กับ หัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงโดยใช้สูตร KR-20 (kuder-Richardson) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ .59

ชุดที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการ รับรู้ของตนเอง

ผู้ศึกษาสร้างจากเนื้อหาตามหลักสูตรการฝึกอบรมตามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของผู้บริหารตามแนวคิดของ Australian Institute Management (1991) แบ่งเป็น

ด้านการส่งเสริมการติดต่อสื่อสาร 7 ข้อ

ด้านการสนับสนุนการตั้งเป้าหมายและการดำเนินการตามเป้าหมาย 8 ข้อ

ด้านการทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเห็นคุณค่าในตนเอง 8 ข้อ

ด้านการให้การตอบแทนและชื่นชมการปฏิบัติงาน 7 ข้อ

โดยข้อคำถามทุกข้อเป็นคำถามเชิงบวก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึงข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด
- 4 หมายถึงข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของท่านมาก
- 3 หมายถึงข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของท่านปานกลาง
- 2 หมายถึงข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของท่านน้อย
- 1 หมายถึงข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของท่านน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนน การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของตนเอง ใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2538)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับสูงมาก
3.50-4.49	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับสูง
2.50-3.49	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับต่ำ
1.00-1.49	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับต่ำมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Content validity)

นำแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตาม การรับรู้ของตนเอง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบด้านเนื้อหา ความครอบคลุม ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยถือเกณฑ์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ตรงกัน 2 ใน 3 ท่าน จากนั้นนำเครื่องมือมาพิจารณาปรับปรุง แก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคงความหมายเดิมไว้ทั้ง 30 ข้อ

2. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขให้มีความหมายตรงตามเนื้อหา ไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach's Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมทั้ง 4 บทบาทเท่ากับ .92 และเมื่อพิจารณาแต่ละบทบาทสามารถรายงานค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามบทบาทได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของตนเอง

บทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ค่าความเที่ยง
1. บทบาทด้านการส่งเสริมการติดต่อสื่อสาร	.83
2. บทบาทด้านการสนับสนุนการตั้งเป้าหมายและการดำเนินการให้ถึงเป้าหมาย	.86
3. บทบาทด้านการทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	.84
4. บทบาทด้านการให้การตอบแทนและชื่นชมการปฏิบัติงาน	.80
รวม	.92

ชุดที่ 5 แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตาม การรับรู้ของพยาบาลประจำการ

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับสูงมาก
3.50-4.49	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับสูง
2.50-3.49	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับต่ำ
1.00-1.49	การปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง อยู่ในระดับต่ำมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Content validity)

นำแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบด้านเนื้อหา ครอบคลุม ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยถือเกณฑ์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตรงกัน 2 ใน 3 ท่าน จากนั้นนำเครื่องมือมาพิจารณาปรับปรุง แก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคงความหมายเดิมไว้ทั้ง 30 ข้อ

2. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขให้มีความหมายตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach's Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมทั้ง 4 บทบาทเท่ากับ .93 และเมื่อพิจารณาแต่ละบทบาทสามารถรายงานค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามบทบาทได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง

บทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ค่าความเที่ยง
1. บทบาทด้านการส่งเสริมการติดต่อสื่อสาร	.78
2. บทบาทด้านการสนับสนุนการตั้งเป้าหมายและการดำเนินการให้ถึงเป้าหมาย	.91
3. บทบาทด้านการทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	.87
4. บทบาทด้านการให้การตอบแทนและชื่นชมการปฏิบัติงาน	.87
รวม	.93

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นดำเนินโครงการ
3. ขั้นการประเมินผล

1. ขั้นการเตรียมการ

1.1 วิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม (Need analysis) ตามแนวความคิดของ Dessler (2000) ประกอบด้วย รวบรวมทักษะที่เป็นงานเฉพาะที่จำเป็นต้องปรับปรุงในการปฏิบัติงานและการผลิต วิเคราะห์ผู้เข้าอบรมเพื่อให้แน่ใจว่าแผนการฝึกอบรมเหมาะสมกับคุณสมบัติของผู้เข้าอบรมด้านการศึกษา ประสบการณ์ ทักษะ ทักษะคิด และแรงจูงใจส่วนตัวใช้งานวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้เฉพาะด้าน และวางแนวทาง ในการวิเคราะห์พบว่า โรงพยาบาลชุมพร มีเป้าหมายที่จะเป็นโรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณมาตรฐาน ในปี 2546 ซึ่งในการดำเนินงานหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ หัวหน้าหอผู้ป่วยต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี ในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหอผู้ป่วย พบว่า หัวหน้า

หอผู้ป่วยปฏิบัติในด้านการบริหารร้อยละ 60 แต่ที่ผ่านมาในการขึ้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลชุมพรนั้นไม่มีการเตรียมทางด้านการบริหารมาก่อน เมื่อขึ้นมาบริหารงานก็จะบริหารตามที่ปฏิบัติกันมา ค้นหาจากในหนังสือหรือถามผู้ที่มีประสบการณ์ จากการสำรวจหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลชุมพรจำนวน 19 คน พบว่า มีความรู้ระดับปริญญาโท 1 คน ผ่านการอบรมด้านการบริหารระดับต้น 4 คน และเพิ่งรับตำแหน่ง 3 คน ดังนั้น เพื่อให้จะให้หัวหน้าหอผู้ป่วยมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มมากขึ้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของหัวหน้าหอผู้ป่วยให้มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารเพิ่มมากขึ้น จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการในการฝึกอบรมด้านบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลชุมพร จำนวน 18 คน พบว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยมีความต้องการฝึกอบรม ในเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม มากที่สุด 14 ราย ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของ Likert (1961) ที่พบว่าการบริหารที่ดีที่สุด คือการบริหารแบบมีส่วนร่วมเนื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจทางการบริหารให้ดีขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรให้ดีขึ้น เพิ่มขวัญและความพอใจในงานที่ทำให้ดีขึ้น ช่วยให้องค์กรตอบสนองความต้องการของสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น (สมยศ นาวิกาน, 2545) และสอดคล้องกับปรัชญา / ค่านิยมของฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชุมพรที่จะใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในฝ่ายการพยาบาล ดังนั้นในการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย และสถานการณ์ในขณะนี้

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวคิดและวิธีการดำเนินโครงการเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมพร โดยศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ คือ แนวคิดการพัฒนาบุคลากร การบริหารแบบมีส่วนร่วม การจัดทำโครงการ และการประเมินผลโครงการ การฝึกอบรม โดยศึกษา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยกำหนดหัวข้อในการฝึกอบรม กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมกับหัวข้อและเนื้อหา ในแต่ละเรื่อง

1.3 นำเสนอโครงการต่อหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาล ชี้นำความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ และรายละเอียดอื่นๆในโครงการ จนได้รับการเห็นชอบโครงการ

1.4 นำเสนอโครงการต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมพร เพื่อขออนุมัติให้ดำเนินโครงการในโรงพยาบาลชุมพร

1.5 ติดต่อวิทยากรที่เหมาะสม การพิจารณาเชิญวิทยากรนั้นพิจารณาจาก

- 1.5.1 เป็นผู้มีความรู้ในเรื่องที่จะบรรยายเป็นอย่างดี
- 1.5.2 มีผลงานที่ได้รับการยอมรับในด้านที่จะบรรยาย
- 1.5.3 มีความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานของพยาบาล

1.5.4 มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ กระตุ้นส่งเสริมและให้ความเป็นกันเองกับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

1.5.5 เต็มใจรับเชิญเป็นวิทยากรในโครงการนี้ (รายชื่อตามภาคผนวก ก)

ในขั้นตอนนี้ผู้ดำเนินโครงการเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับวิทยากร เข้าชี้แจงความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหัวข้อการฝึกอบรม เนื้อหาของหัวข้อฝึกอบรมนั้นๆ และการประเมินหลักสูตร โดยทำความเข้าใจรายละเอียดและมีการติดต่อประสานงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

1.6 การจัดทีมฝึกอบรม ผู้ดำเนินโครงการได้ประสานงานด้านต่างๆ ดังนี้

1.6.1 ด้านวิทยากร ติดต่อชี้แจงวัตถุประสงค์การบรรยายเนื้อหา วิธีการฝึกอบรม สื่อการสอน การประเมินผล รวมทั้งกำหนดวันเวลา สถานที่และผู้เข้าร่วมอบรมกับวิทยากรทั้ง 2 ท่าน

1.6.2 ด้านสถานที่และสื่อทัศนูปกรณ์

1.6.2.1 สถานที่ได้แก่ ห้องประชุมโพลีพลาย ซีวริทซ์ 2 โรงพยาบาล

ชุมพร

1.6.2.2 สื่อทัศนูปกรณ์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ LCD เครื่องฉาย

แผ่นใส ไมล์ลอย 2 ตัว

1.6.2.3 ป้ายหน้าเวที

1.6.3 ด้านทะเบียน จัดทำทะเบียนรายชื่อผู้เข้าอบรม พร้อมทั้งทำป้ายชื่อสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม

1.6.4 ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ขอความร่วมมือจากแผนกโภชนาการ โรงพยาบาลชุมพร รับผิดชอบในการจัดอาหารกลางวัน อาหารว่าง และเครื่องดื่มแก่วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรมตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม

1.6.5 ด้านการช่วยเหลือในการทำกิจกรรมกลุ่ม โดยติดต่อประสานงานชี้แจงให้ผู้ช่วยดำเนินโครงการ เข้าใจถึงกระบวนการและขั้นตอนของการอบรม และกิจกรรมที่ต้องอำนวยความสะดวก ในผู้เข้ารับการอบรม ขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ทั้งในเรื่องอุปกรณ์ วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

1.6.6 ด้านการประเมินผล ติดต่อผู้รับผิดชอบ แจกและเก็บแบบทดสอบและแบบสอบถาม ก่อนการอบรมโดยผู้ดำเนินโครงการเป็นผู้เตรียมการและติดต่อประสานงานเองทั้งหมด

1.7 การจัดเตรียมเอกสารประกอบการอบรมโดยมีเนื้อหาครอบคลุมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหรือผู้ช่วยตามแนวคิดของ Australian Institute of Management (1991)

1.8 จัดเตรียมสื่อประกอบการอบรมตามการบรรยายและกิจกรรม โดยการประสานงานกับวิทยากร

1.9 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในโครงการ ได้แก่

1.9.1 หลักสูตรการอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับหัวหน้า

หอผู้ป่วย

1.9.2 แบบทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย

1.9.3 แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้า

หอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง

1.9.4 แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามการรับรู้ของ

พยาบาลประจำการ

1.9.5 คู่มือประกอบการอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย

1.10 เตรียมผู้เข้ารับการอบรม

1.10.1 ติดต่อประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลเพื่อเตรียมผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมพร จำนวน 19 คน

1.10.2 ทำหนังสือแจ้งให้หัวหน้าหอผู้ป่วยรับทราบเพื่อเข้าร่วมอบรม

1.11 เตรียมผู้ช่วยในการดำเนินโครงการ

1.11.1 ผู้ดำเนินโครงการคัดเลือกผู้ช่วยดำเนินโครงการจำนวน 2 คนมีคุณสมบัติ

11.1.1 เป็นพยาบาลวิชาชีพมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 2 ปี

11.1.2 สมักครใจและมีเวลาว่างเพียงพอที่จะเข้าช่วยในการศึกษา

11.1.3 เข้าใจระเบียบวิธีการดำเนินโครงการ

1.11.2 ปฐมนิเทศผู้ช่วยดำเนินโครงการ อธิบายวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินโครงการ วิธีการฝึกอบรม การประเมินผล และการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.11.3 มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ผู้ช่วยดำเนินโครงการ

2. ชั้นดำเนินการโครงการ

ในชั้นดำเนินการผู้ดำเนินโครงการได้แสดงบทบาท ดังนี้

2.1 ชี้แจงความสำคัญ วัตถุประสงค์ การดำเนินโครงการ การประเมินผลและรายละเอียดอื่นๆในโครงการให้ผู้เข้าร่วมโครงการรับทราบและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติ

2.2 การนำเสนอเนื้อหาโดยวิทยากรนำเสนอเนื้อหาตามแผนการสอน โดยมีระยะเวลา 3 วัน คือวันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2546 เวลา 09.00 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมไพบูลย์ ศิวรักษ์ 2 โรงพยาบาลชุมพร (ดังภาคผนวก ข) โดยผู้ดำเนินโครงการทำหน้าที่แนะนำวิทยากรแก่ผู้เข้าร่วม

การฝึกอบรม ทำหน้าที่เป็นวิทยากรประจำกลุ่มเมื่อจัดกิจกรรมกลุ่ม ช่วยอำนวยความสะดวกต่างๆ ประสานงานระหว่างผู้รับการอบรมกับวิทยากร ช่วยเหลือขณะที่มีกิจกรรมช่วยแก้ปัญหา ข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นขณะมีการฝึกอบรม ในขั้นตอนนี้ผู้ดำเนินโครงการได้ทำหน้าที่ดำเนินรายการ โดยการกล่าวสรุปประเด็นการบรรยายในแต่ละวันและนำเข้าสู่การอบรม และกล่าวขอบคุณวิทยากร เมื่อจบการบรรยายในแต่ละวันแล้ว พร้อมทั้งเตรียมของที่ระลึกมอบให้กับวิทยากรเมื่อสิ้นสุดการอบรม

2.3 การนำเสนอขั้นตอนการนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในหน่วยงาน โดยผู้ดำเนินโครงการเป็นผู้ดำเนินการชี้แจงและร่วมอภิปรายกับหัวหน้าหรือผู้ปวยในเรื่องของการวางแผนการปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย

2.3.1 ประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเพื่อรับทราบวัตถุประสงค์ การนำการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการอธิบายถึงแนวคิด ความสำคัญ ประโยชน์ และวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการติดต่อสื่อสารของหัวหน้าหรือผู้ปวยกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการดำเนินงาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานด้วยตนเอง โดยมีหัวหน้าหรือผู้ปวยเป็นผู้ให้คำปรึกษา ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ ในการดำเนินงาน

2.3.2 เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/การปรับปรุงงาน การตั้งเป้าหมาย และวิธีการดำเนินจนบรรลุเป้าหมาย เป็นการแสดงความไว้วางใจในตัวผู้ใต้บังคับบัญชาว่าพวกเขามีความรู้ ความสามารถ ที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยดี เพื่อให้เห็นคุณค่าในตัวเอง ให้โดยการมอบหมายงานให้พวกเขามีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามแนวคิดของ Australian Institute of Management (1991) โดยเริ่มตั้งแต่

2.3.2.1 การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน หรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาในหน่วยงานเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น มีการร่วมกันอภิปรายความคิดเห็นของตนเอง ด้วยบรรยากาศแบบประชาธิปไตย

2.3.2.2 คัดเลือกปัญหา/กิจกรรมที่ดำเนินการ ตามการตัดสินใจของสมาชิกภายในหน่วยงาน

2.3.2.3 จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยมีการคัดเลือกตามความเห็นชอบเป็นส่วนใหญ่ของสมาชิกภายในหน่วยงาน

2.3.2.4 ให้คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหา/การดำเนินกิจกรรม โดยสมาชิกมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินการด้วยตนเอง ทั้งนี้ต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน ซึ่งกระบวนการในการแก้ไขปัญหประกอบด้วย (นิตยา ศรีญาณลักษณ์, 2545)

- 1) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
- 2) หาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เป็นไปได้
- 3) เลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่ดี และมีความเหมาะสม
- 4) วางแผนการปฏิบัติงาน โดยมีการกำหนดว่าต้องทำอะไร

อะไร เริ่มที่ไหน ทำอย่างไร ใครเป็นคนทำ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ

- 5) ทรัพยากรที่ใช้มีอะไรบ้าง เป็นจำนวนเท่าไร
- 6) นำแผนไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้
- 7) ติดตามผลการปฏิบัติเป็นระยะๆ

2.3.3 ทุกขั้นตอนการดำเนินงานมีการบันทึกและรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ

2.3.4 หัวหน้าหอผู้ป่วยให้อิสระ ในการตัดสินใจ การปฏิบัติงาน ตามขอบเขตที่กำหนด โดยหัวหน้าหอผู้ป่วย เป็นผู้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้หัวหน้าหอผู้ป่วยต้องเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับรู้สารสนเทศอย่างเสรี มีการติดต่อสื่อสารทุกทิศทุกทาง เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับความเคลื่อนไหวของหน่วยงาน มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความเคลื่อนไหว

2.3.5 หัวหน้าผู้ป่วยประกาศผลการดำเนินการ แสดงความชื่นชมการปฏิบัติงานให้กำลังใจ และนำเสนอผลงานให้ผู้บริหารระดับสูงรับทราบ

หลังจากนั้นให้หัวหน้าหอผู้ป่วยร่วมกันสรุปขั้นตอนต่างๆ การวางแผนการปฏิบัติที่จะนำไปใช้ในหอผู้ป่วยของตนเอง และกำหนดแผนการติดตามการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในหอผู้ป่วย สรุปตามรายละเอียด ได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย

1) ประชุมชี้แจงให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับทราบถึงการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยครอบคลุมในหัวข้อต่อไปนี้

- 1.1) ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.2) แนวคิดพื้นฐาน
- 1.3) รูปแบบการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.4) ประโยชน์
- 1.5) อุปสรรค
- 1.6) แนวทางการแก้ไขอุปสรรค

2) การวิเคราะห์อุปสรรค ในการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในหน่วยงาน

2.1) ให้ผู้ได้บังคับบัญชาเสนอความคิดเห็นในการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในหน่วยงาน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 2.1.1) ระบุถึงอุปสรรคที่มีอยู่
- 2.1.2) พิจารณาว่าทำไมอุปสรรคจึงมีอยู่
- 2.1.3) พิจารณาว่าอุปสรรคมีความสำคัญมากน้อยแค่ไหน
- 2.1.4) พิจารณาว่าต้องมีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง
- 2.1.5) พิจารณาว่าอุปสรรคจะถูกกำจัดได้อย่างไร
- 2.1.6) พิจารณาบทบาทของเราในการกำจัดอุปสรรค
- 2.2) กำจัดอุปสรรคโดยเลือกทางที่จะกำจัดอุปสรรคที่สามารถปฏิบัติได้ง่ายๆ
- 3) เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการบริหาร โดย
 - 3.1) การค้นหาปัญหา/กิจกรรมในการพัฒนาหน่วยงาน โดยให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมอภิปรายความคิดเห็นของตนเองด้วยบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้หัวหน้าหรือผู้ช่วยต้องชี้แจงให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบและเข้าใจเป้าหมายหลักขององค์การ
 - 3.2) คัดเลือกปัญหา / กิจกรรม ที่ดำเนินการตามการตัดสินใจของสมาชิกในหน่วยงาน
 - 3.3) สมาชิกร่วมกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานด้วยตนเอง ทั้งนี้มีความสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงาน
 - 3.4) จัดตั้งคณะกรรมการการดำเนินงาน โดยมีการคัดเลือกจากความเห็นชอบเป็นส่วนใหญ่ของสมาชิกในหน่วยงาน
 - 3.5) คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหา ซึ่งกระบวนการในการแก้ปัญหาประกอบด้วย
 - 3.5.1) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
 - 3.5.2) หาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เป็นไปได้
 - 3.5.3) เลือกวิธีการแก้ปัญหา
 - 3.5.4) วางแผนการปฏิบัติงาน โดยกำหนดว่าต้องทำอะไร เริ่มที่ไหน ทำอย่างไร ใครเป็นคนทำ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ ทรัพยากรที่ใช้มีอะไรบ้าง เป็นจำนวนเท่าไร
 - 3.5.5) การนำแผนไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้
 - 3.5.6) ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ
 - 4) บันทึกการดำเนินการทุกขั้นตอน ติดตามการปฏิบัติงานและรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ
 - 5) หัวหน้าหรือผู้ช่วยให้อิสระในการตัดสินใจ การปฏิบัติตามขอบเขตความรับผิดชอบที่ไม่สมควรให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ตัดสินใจ

5.1) งานเกี่ยวกับบุคลากรในเรื่องการจ้างงาน การไล่ออก การบังคับให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายบุคลากร การมอบหมายงาน เพราะงานนั้นเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา

5.2) งานเกี่ยวกับคุณภาพ คุณภาพมาตรฐานต้องผ่านการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา เป็นผู้กำหนดและรักษาคุณภาพมาตรฐานของงานแต่ให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพมาตรฐาน

5.3) งานที่ต้องติดต่อกับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเชื่อมประสานระหว่างผู้บริหารระดับสูงกับผู้ปฏิบัติงาน

5.4) การตัดสินใจทางนโยบาย ต้องสอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด โดยผู้บริหารระดับสูงและสอดคล้องกับมาตรฐานของผู้บังคับบัญชาสำหรับงานในหน่วยงาน

6) หัวหน้าหรือผู้ช่วยให้คำปรึกษา ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้รับรู้อารมณ์ความรู้สึกอย่างเสรี มีการติดต่อสื่อสารทุกทิศทุกทาง เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบความเคลื่อนไหว และมีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความเคลื่อนไหวนั้น

7) หัวหน้าหรือผู้ช่วยประกาศผลการดำเนินงาน แสดงความชื่นชมยอมรับการปฏิบัติงาน ให้การยกย่อง ชมเชย ให้กำลังใจ ทั้งในรูปของผลตอบแทนที่เป็นรางวัล มีระบบการให้รางวัล และการประกาศเกียรติคุณ พร้อมทั้งรายงานผลความสำเร็จของงาน และการปฏิบัติของผู้ได้บังคับบัญชาให้ผู้บริหารระดับสูงทราบ มีการติดประกาศชื่นชมความดีภายในหน่วยงาน

2.4 การสนับสนุนการจัดอบรม ผู้ดำเนินโครงการได้ขอความร่วมมือ ดังนี้

2.4.1 ฝ่ายสถานที่ทำหน้าที่สนับสนุน จัดสถานที่ให้เหมาะสมในการฟังบรรยาย และการทำกิจกรรมกลุ่ม

2.4.2 ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ทำหน้าที่เตรียมความพร้อมของเครื่องเสียงที่ใช้ในการบรรยายเป็นผู้ช่วยเหลือวิทยากรในการใช้สื่อประกอบการบรรยายของวิทยากร ควบคุมแสงไฟของห้องประชุมให้เหมาะสมกับการบรรยาย แจกอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ แผ่นใส ปากกา กระดาษสีต่างๆ เอกสารประกอบการทำกิจกรรม

2.4.3 ฝ่ายทะเบียน ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมอบรมพร้อมทั้งแจกเอกสาร ป้ายชื่อ แก่ผู้ร่วมประชุม

2.4.4 ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม ประสานความพร้อมของการจัดอาหารว่าง และอาหารกลางวัน สำหรับวิทยากรและผู้เข้าร่วมประชุม

2.5 การติดตามการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในหน่วยงานตามแผนที่กำหนดไว้

โดยการติดตามผลการดำเนินการตามแผนที่กำหนดร่วมกับหัวหน้าหอผู้ป่วยหลังการฝึกอบรม (เอกสารในภาคผนวก ๑) ค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติในหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งให้ปรึกษา รับฟังปัญหา อุปสรรค พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับบุคลากรในหน่วยงาน

3. การประเมินผล โดยการประเมินผล ดังนี้

3.1 ประเมินความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม ก่อนและหลังการอบรม โดยใช้แบบทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยนำประเมินก่อนการอบรม ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546 และประเมินหลังการอบรมในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546

3.2 ประเมินการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยประเมินก่อนการอบรม 18 กุมภาพันธ์ 2546 และหลังจากการนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในหน่วยงาน 2 สัปดาห์ และกำหนดประเมินในวันที่ 14 มีนาคม 2546 โดยใช้แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง โดยผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ประเมินการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โดยประเมินก่อนการอบรม 14 กุมภาพันธ์ 2546 และหลังจากการนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในหน่วยงาน 2 สัปดาห์ และกำหนดประเมินในวันที่ 14 มีนาคม 2546 โดยใช้แบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ดำเนินโครงการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package of the Social Science)

1. ข้อมูลส่วนบุคคล นำมาแจกแจง ความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลแบบทดสอบความรู้ เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย หาระดับคะแนน จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบก่อน และหลังการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของหัวหน้าหอผู้ป่วย
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม ก่อนดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับ คะแนนการทดสอบความรู้เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม หลังการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้การทดสอบค่า ที (t – test) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ข้อมูลแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย

ตามการรับรู้ของตนเอง ก่อน และหลังการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย มาแจกแจงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามรายด้าน

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ หัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเอง ก่อนการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับ คะแนนการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของตนเองหลังการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้การทดสอบค่า ที่ (t – test) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ข้อมูลแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย นำมาแจกแจงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้าน

7. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ ก่อนการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับ คะแนนการปฏิบัติบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการหลังการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้การทดสอบค่า ที่ (t – test) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**สรุปขั้นตอนการดำเนินโครงการฝึกอบรมเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม
สำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมพร**

